

Openbaar debat en ontmoeting van 26 september 2024 met vertegenwoordigers van de politieke partijen in Sint-Jans-Molenbeek in aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen oktober 2024

Inleiding

Het collectief "Midis partagés" of « Gedeelde middagen » werd opgericht in het kader van de covid-crisis *in 2020*. Een aantal lokale verenigingen kwamen samen om gemeenschappelijke observaties in verband met de gezondheids crisis te delen. Waaronder de moeilijke toegang tot bepaalde diensten en administraties, en de daarbij horende toename van het risico dat mensen geen gebruik maken van hun rechten.

De groep is sindsdien uitgebreid en heeft besloten om maandelijks samen te komen. Om ideeën uit te wisselen, observaties te delen... en soms ook: om uit te dagen. Zo werd *in 2021* een brief gestuurd naar de OCMW-autoriteiten met "100 dingen die we u willen zeggen", namens de bezoekers van onze verenigingen. We hebben meermaals van gedachten gewisseld in bijeenkomsten met OCMW-ambtenaren. *In mei 2023* werd er een betoging gehouden voor het gemeentehuis van Molenbeek om de moeilijke toegang tot sommige van haar diensten aan te klagen en om het risico van de verdwijning van de fysieke loketten ten voordele van "volledig digitale" diensten. Het collectief werd ontvangen door de burgemeester. De gezondheids crisis en de digitalisering hebben een deel van de schade veroorzaakt. Maar de laatste jaren hebben andere factoren de waargenomen en ervaren situaties nog schrijnender gemaakt.

Aan de vooravond van de *gemeenteraadsverkiezingen 2024* heeft ons collectief van de "Gedeelde middagen" de politieke groepen van Molenbeek uitgenodigd om met ons de dialoog te gaan, het debat aan te gaan.

De thema's hebben betrekking op de problemen waarmee buurtbewoners en de lokale verenigingen dagelijks te maken hebben: huisvesting; onderwijs; de arbeidsmarkt; gezondheid; toegang tot rechten en ocmw; toegang tot openbare diensten en diensten van algemeen belang; samenleven; jeugd; de impact van digitalisering.

De bevindingen en analyses zijn dus het resultaat van een collectieve inspanning. We delen ze in de vorm van achtergrondinformatie en vragen tijdens het debat.

Huisvesting

Huurprijzen

« Al meer dan 20 jaar is er een chronisch tekort aan betaalbare woningen op zowel de openbare als de private huurmarkt in het Brussels Gewest. »¹

²Terwijl de huurprijzen in Brussel in vijftien jaar tijd (2003-2018) met 50% of meer zijn gestegen, is het inkomen van de gezinnen in diezelfde periode slechts met 20% gestegen. Bovendien, als we kijken naar de evolutie van de gemiddelde huur tussen 1989 en 2019, bedraagt de stijging 204%, terwijl tegelijkertijd "het gemiddelde netto belastbaar inkomen per inwoner gestegen is (...) van 102,3³ van het Belgische gemiddelde tot 78,4%" .

65% van de inwoners van Molenbeek zijn huurders. De gemiddelde huur ligt rond de €700 (cijfers 2023). Als we kijken naar de gemiddelde huur voor een appartement op de particuliere huurmarkt, is de prijs €1.003 in 2023 (het was €802 in 2017, dus er is een stijging van 25% over deze periode). ⁴ Aanvullend : het percentage huurwoningen in historisch Molenbeek is zeer hoog, rond de 80% . De kwestie van de hoogte van huurprijzen betreft dus veel huishoudens.

Bevolkingsdichtheid

"Sinds 2000 kreeg het Gewest er bijna 240.000 inwoners bij". En de volkswijken van de « arme halve maan » absorbeerden het grootste deel van deze demografische groei (...). ⁵ Vandaag is de bevolkingsdichtheid vijf keer hoger in de volkswijken dan in de middenklasse wijken van de stad" .

Het verouderde gebouwenbestand in het oostelijke deel van de gemeente verergert deze vaststellingen. En er zijn terugkerende problemen van ongezondheid en onveiligheid door de structurele slechte kwaliteit van de woningen : de woningen zijn vaak een energie 'zeven', energievreters, en voor veel gezinnen te klein.

¹ Le Droit au Logement à Molenbeek-Memorandum 2024, vzw La Rue-vzw Buurthuis Maison de Quartier Bonnevie en ALMK, p.7 - *Molenbeekse vzw gespecialiseerd in huisvesting, erkend voor Integratie door Huisvesting.*

² **Carole Dumont, "Les bénéficiaires de logements sociaux sont des profiteurs",** pp.344-347, in "**Pauvrefobie. Petite encyclopédie des idées reçues sur la pauvreté**", gecoördineerd door Forum-Bruxelles contre les inégalités, éditions Luc Pire, 2018, 400 P. (pp. 346 en 347).

³ **Véronique Lamquin, "Huisvesting: 30 jaar inefficiënt beleid in Brussel",** Le Soir, 25 juni 2019. De auteurs van de "**Sociale Barometer 2023**" wijzen erop dat uit de fiscale statistieken blijkt "dat de lage-inkomensgroepen meer vertegenwoordigd zijn in het Brussels Gewest dan in België in zijn geheel en dat het mediaan inkomen er lager ligt dan in de twee andere gewesten, maar ook dan in de grote Belgische steden (en dicht bij dat van Charleroi). Belastingstatistieken tonen ook aan dat "het aandeel van de bevolking dat leeft in een huishouden met een netto belastbaar inkomen van nul aanzienlijk hoger is in het Brussels Gewest dan in België als geheel". Volgens de auteurs van de Barometer "helpt de grote gezamenlijke aanwezigheid van mensen die in armoede leven en internationale ambtenaren deze oververtegenwoordiging te verklaren". Referenties "**Sociale Barometer. Brussels rapport over de toestand van armoede en sociale en gezondheidsongelijkheden. Samenvatting**". pp. 4-5, https://www.vivalis.brussels/sites/default/files/2024-03/Barometre-2023-resume-FR_2.pdf

⁴ Zie **Catherine Joie, Karim Douieb, Colin Delfosse** met de medewerking van **Hugo Périlleux** (econoom en geograaf ULB-IGEAT) "**Bruxelles Rentière. Een onderzoek naar de private huurmarkt die de sociale ongelijkheden in Brussel versterkt.** <http://bxl-rentiere.medor.coop>" ⁵ Mathieu Van Criekingen, "**Contre la gentrification**", Editions La Dispute, 2021, p.28.

Aan de andere kant "zullen verhuurders - zonder een passend wetgevend kader – neigen om de kosten van werkzaamheden voor energie-efficiëntie door berekenen aan hun huurders. Mensen in de marge van de samenleving zullen de eerste slachtoffers zijn. De gentrificatie van volksbuurten zal toenemen" .⁶

Daarbij maakt de versnelde digitalisering het dagelijks leven van mensen met slechte huisvesting alleen maar moeilijker en pijnlijker; aangezien "digitale technologie een obstakel kan vormen voor het recht op huisvesting".⁷

Vragen : Ten aanzien van deze gegevens en deze uitdagingen, wat zijn uw ambities? Wat bent u concreet van plan te doen om de woonomstandigheden van Molenbenaars de komende 5 jaar en daarna, te verbeteren? Hier een paar mogelijkheden:

- *I.v.m. het verlagen van Huur: welke praktische maatregelen kunnen worden genomen?*
- ;
- *I.v.m. Speculatie en gentrificatie : Welke instrumenten zal de gemeente ontwikkelen om speculatieve projectontwikkelaars aan te pakken, in het bijzonder in de zone langs het Kanaal waar speculatieve vastgoedprojecten sterk toenemen? In welke mate zullen de 3 bestaande voorkeurchzones in Molenbeek (Senettenpark, Ouest-Delhaizestation, Simonis (buiten de zone)) worden geactiveerd om de bouw van sociale woningen aan te moedigen?*
- *Het aantal fatsoenlijke sociale woningen verhogen: wat gaat u doen en hoe gaat u het aanpakken?*

⁶ Le Droit au Logement à Molenbeek-Memorandum 2024, vzw La Rue-vzw Buurthuis Maison de Quartier Bonnevie en ALMK, p.13.

⁷ Pourquoi la numérisation des services bruxellois inquiète sérieusement les chercheurs, 05/12/23,Le Soir.

Werkgelegenheid

Werkgelegenheid en de arbeidsmarkt

Ongeacht de criteria, het werkloosheidsprobleem is acuut in Molenbeek.⁸ Of we het nu hebben over de werkgelegenheidsgraad (de laagste in de regio: 46,9%, tegenover 55,3% op gewestelijk niveau), de activiteitsgraad (de laagste in de regio: 61,3%, tegenover 66% op gewestelijk niveau) of de werkloosheidsgraad (de hoogste in de regio: 23,5%, tegenover 16,3% op gewestelijk niveau).

Opeenvolgende regionale en federale regeringen waren de afgelopen drie decennia vastbesloten om de arbeidsparticipatie te verhogen, zonder duidelijke indicatie van de voordelen voor de betrokken mensen. De nieuwe meerderheid wil de duur van de werkloosheidsuitkering beperken tot twee jaar, waardoor het aantal werklozen kunstmatig zal dalen. Hebben de autoriteiten het opgegeven om actie te ondernemen en werkgelegenheid te bevorderen?

Ook het zoeken naar een baan gaat digitaal. Om een baan te zoeken via Actiris moeten werkzoekenden eerst inloggen op de website www.myActiris.brussels. Bij moeilijkheden kunnen ze per e-mail vragen stellen aan Actiris. Als ook deze tweede optie te ingewikkeld blijkt, kunnen ze telefonisch een afspraak maken met een adviseur.⁹ Dit is pas de derde optie. Door digitale technologie de voorkeur te geven als middel om toegang te krijgen tot de diensten van Actiris, wordt het leven waarschijnlijk veel ingewikkelder voor mensen die moeite hebben met lezen en schrijven en/of die het internet onvoldoende beheersen.

Bovendien, zoals Iria Galvan Castano opmerkt, heeft Actiris er sinds februari 2020 "een automatisch matching"-systeem opgezet tussen werkzoekenden die ingeschreven zijn op MyActiris en werkgevers die een vacature publiceren op Actiris. Niet alle werkzoekenden hebben echter noodzakelijkerwijs een MyActiris-account. En van degenen die wel een account hebben, zijn een aantal werkzoekenden niet ingeschreven op MyActiris.¹⁰ "Dit geldt met name voor mensen met lees- en schrijfproblemen. Voorrang geven aan het digitale kanaal in de dienstverlening aan werkzoekenden zal waarschijnlijk het niet-gebruik ervan doen toenemen.

Vragen: Wat kan de gemeente doen om haar bevolking te helpen bij het gebrek aan banen in het algemeen en het gebrek aan kwaliteitsbanen in het bijzonder (in termen van toegang tot werk, arbeidsvoorwaarden, inkomen en toekomstperspectieven)? In het bijzonder: wat denkt u te doen om de sociale en professionele integratie te bevorderen? Hoe wil u reageren op de verzoeken van de werknemers van de gemeente en het OCMW (recente petitie met 800 handtekeningen)? Wat wil u doen om de lokale winkels te ondersteunen?

⁸ In Observatoire de la Santé et du Social de Bruxelles-Capitale en Institut bruxellois de statistique et d'analyse, "Focus op de gemeenten 2024. Focus op Sint-Jans-Molenbeek", p. 23.

⁹ Zie Ira Galvan Castano, "Les personnes analphabètes à l'épreuve de la dématérialisation des services d'intérêt général", Lire et Ecrire Bruxelles, april 2022, Zie met name hoofdstuk VI "Analyse d'un service d'intérêt général: Actiris", blz. 59 tot 88. http://lire-et-ecrire.be/IMG/pdf/etude_tic_iria_vf.pdf

¹⁰ Zie Ira Galvan Castano, samenvatting van zijn studie "Les personnes analphabètes à l'épreuve de la dématérialisation des services d'intérêt général", Lire et Ecrire Bruxelles, april 2022, Zie met name hoofdstuk VI "Analyse d'un service d'intérêt général : Actiris", blz. 10.

Sociale bijstand en OCMW

Bij de Molenbeekse bevolking in de werkende leeftijd (18-64 jaar), zien we dat tussen 2011 en 2020 het percentage mensen dat het leefloon (Fr :RIS) of het equivalent ervan (ERIS) ontvangt, gestegen is van 7,6% naar 10,5%. Volgens het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad "is deze stijging waarschijnlijk gedeeltelijk het gevolg van de hervormingen met betrekking tot de RVA-integratie-uitkeringen, die nu beperkt zijn tot 3 jaar en ertoe geleid hebben dat veel mensen uitgesloten zijn van het recht op deze uitkeringen. Sommige van deze mensen hebben een beroep gedaan op het OCMW".¹¹

De partijen die op federaal niveau zullen regeren, zijn van plan om de betaling van werkloosheidsuitkeringen te beperken tot maximaal twee jaar.¹² Dit treft rechtstreeks bijna 4.100 mensen in Molenbeek. Velen onder hen zullen geen andere keuze hebben dan een beroep te doen op het OCMW om te overleven. We weten echter al dat het OCMW momenteel niet in staat is om onder de juiste voorwaarden te reageren op hulpvragen.

De maanden van lockdown in het recente verleden verergerden reeds bestaande problemen bij de verwerking en levering van hulp aan gebruikers. Het einde van de lockdown betekende een terugkeer naar een onbevredigende situatie; die zal nog verslechteren, vooral als gevolg van het einde van de subsidie van 20 miljoen euro die door het Gewest werd toegekend om de meest kwetsbaren te helpen bij de extra energiekosten (een fonds dat grotendeels door de federale overheid wordt betaald). Het einde van dit budget betekent het vertrek van een veertigtal medewerkers van het OCMW, waaronder twintig eerstelijns maatschappelijk werkers. Gezien het aantal dossiers dat moet worden behandeld en het aantal verzoeken en behoeften waaraan moet worden voldaan, zal de relatie tussen de gebruikers en het OCMW nog slechter worden. De gebruikers zullen de eerste slachtoffers zijn en de functie van maatschappelijk werker binnen het OCMW zal steeds minder aantrekkelijk worden.

Op zoek naar bijkomende middelen en grotere budgettaire ruimte sluiten de OCMW's zich aan bij regionale of federale stelsels die niet altijd blijvend zijn. In dezelfde geest en uit een verlangen naar meer efficiëntie neigen de OCMW's naar een beheersmatige aanpak. Daarom leggen ze in hun contacten met de gebruikers veel nadruk op het digitale kanaal. En daarmee wijken ze af van hun primaire missie...

Voor de gebruikers wordt het steeds moeilijker om zich te laten horen door de OCMW's, zelfs om een afspraak te maken of om op korte termijn hulp te krijgen. Deze voordelen zijn steeds meer onderworpen aan voorwaarden...

Vraag: Hoe willen de partijen, kandidaat voor het burgemeestersambt, ervoor zorgen dat het OCMW over voldoende middelen beschikt om zijn taken uit te voeren en de waardigheid van zijn gebruikers te garanderen?

¹¹ In Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad, "Zoom sur les Communes 2024. Zoom op Sint-Jans-Molenbeek", p. 35.

¹² En in veel gevallen zal dit hele gezinnen treffen.

Toegang tot de administratie

Afspraken met overheidsdiensten worden steeds vaker via het internet gemaakt, wat veel inwoners benadeelt; velen moeten meerdere afspraken maken of hulp inroepen van een familielid, buurman of vereniging. Zelfs als er fysieke loketten zijn, blijft hun toegankelijkheid theoretisch omdat gebruikers vaak meerdere keren terug moeten komen om gehoord te worden, omdat de wachtrijen zo lang kunnen zijn (zelfs erg lang als het gaat om loketten voor buitenlanders).

Dit gebrek aan toegankelijkheid heeft een impact op de rechten van de buurtbewoners, vooral die met de laagste inkomens en de meest kwetsbaren (analfabeten, senioren, enz.). Als de wachttijden te lang zijn, kunnen hun rechten gevaar lopen, en moeten ze misschien de formaliteiten overdoen of nieuwe formaliteiten vervullen. Gezinnen worden nog onzekerder, er zijn bijkomende spanningen met huisbazen, de toegang tot bankdiensten wordt opgeschort, enzovoort. Deze situatie is niet uniek voor Molenbeek, maar komt relatief vaak voor in deze gemeente.

De gemeenteraad heeft het college van burgemeester en schepenen gevraagd om "de toegankelijkheid van zijn fysieke loketten te verbeteren" en om "maatregelen voor digitale inclusie te ontwikkelen. Zodat mensen in een situatie van sociale en digitale ongelijkheid die dat willen, kunnen worden opgeleid in de verschillende digitale hulpmiddelen".

Vraag: Wat gaat u doen om de toegankelijkheid te verbeteren, in het bijzonder op het gebied van loketten en personeel? Dit is een acuut probleem, vooral als het gaat om het ontvangen van vreemdelingen en de gemeentelijke diensten voor de burgerlijke stand en voor de vreemdelingenzaken.

Onderwijs

Inschrijvingen en ongelijkheden in het onderwijs

Molenbeekse middelbare scholieren hebben een licht hogere leerachterstand ten opzichte van het regionale gemiddelde.¹³ Deze achterstand (van minstens 2 jaar) treft meer leerlingen in het beroepsonderwijs (55% van de jongens en 56% van de meisjes) en het technisch/artistiek onderwijs (38% van de jongens en 37% van de meisjes). Deze vertraging van minstens 2 jaar treft 7,3% van de meisjes en 7,9% van de jongens in het basisonderwijs, en 8,2% van de meisjes en 12,9% van de jongens in het algemeen onderwijs. In het secundair onderwijs had één jongen op vier en één meisje op vijf een achterstand in 2020-2021.¹⁴

We zien dat bij de lokale scholen van het officieel gesubsidieerde netwerk de ouders enkel via de digitale weg hun kinderen kunnen inschrijven.¹⁵ Dit stelt ouders en de verenigingen die hen steunen bij de inschrijving, voor een aantal problemen. Het is niet de taak van verenigingen om het gebrek aan toegankelijkheid van de scholen te compenseren. Bovendien wordt de communicatie tussen scholen en ouders steeds meer digitaal, wat de afstand tussen hen vergroot.

De gemeente moet zorgen voor kwaliteitsonderwijs op haar scholen, ook voor kinderen uit de volkswijken. In het bijzonder moet ze ervoor zorgen dat kinderen na de basisschool echt de nodige basisvaardigheden hebben. En dient ze te zorgen voor een echte gemeenschappelijke basis aan het begin van de middelbare school.

Vragen: Wat kan de lokale overheid doen tegen schooluitval ?¹⁶ Wat kan zij doen tegen de tendens om leerlingen in de richting van beroepsonderwijs en gespecialiseerd onderwijs te sturen?¹⁷ Hoe kan het beroepsonderwijs aantrekkelijker gemaakt worden? Hoe wil men de communicatie tussen scholen en ouders bij de inschrijving en tijdens het schooljaar verbeteren, vooral voor gezinnen in armoede? Hoe denkt de gemeente het lerarentekort in haar scholen aan te pakken?

¹³ "In Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad, "Zoom op de gemeenten 2024. Zoom op Sint-Jans-Molenbeek". p. 21, https://www.vivalis.brussels/sites/default/files/2024-04/Molenbeek-Saint-Jean_FR_cor.pdf

¹⁴ In Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad en Het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse ¹, "Zoom sur les Communes 2024. Zoom op Sint-Jans-Molenbeek". p. 21

¹⁵ Ga naar de pagina voor de gemeente Molenbeek:

<https://www.molenbeek.irisnet.be/fr/fichiers/actualites/inscriptions-procedure.pdf>

¹⁶ Manifest van de coalitie van ouders uit de arbeidersklasse en de organisaties die hen steunen, februari 2024

¹⁷ Zie de studie gepubliceerd door UNIA-Centre interfédéral pour l'Egalité des Chances, Baromètre de la diversité Enseignement, februari 2018. en Institut bruxellois de statistique et d'analyse, "Zoom sur les Communes 2024. Zoom op Sint-Jans-Molenbeek". p. 21

¹⁵ Ga naar de pagina voor de gemeente Molenbeek:

<https://www.molenbeek.irisnet.be/fr/fichiers/actualites/inscriptions-procedure.pdf>

¹⁶ Manifest van de coalitie van ouders uit de arbeidersklasse en de organisaties die hen steunen, februari 2024.

¹⁷ [Zie de studie gepubliceerd door UNIA-Centre interfédéral pour l'Egalité des Chances, Baromètre de la diversité Enseignement, februari 2018.](#)

De jeugd

Molenbeek heeft een jonge bevolking, kinderen en jongeren zijn oververtegenwoordigd. Samen (jongeren van 0-17 jaar) vertegenwoordigen ze 28,5% van de bevolking (in 2022), terwijl deze twee categorieën jongeren samen slechts 22,4% van de bevolking van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest uitmaken. Bijna "één geboorte op vijf vindt plaats in een huishouden dat bestaat uit een alleenstaande vrouw, en bijna één op drie vindt plaats in een huishouden zonder inkomen uit arbeid".¹⁹

Ondanks de inspanningen van het gemeentebestuur blijft het aantal kinderopvangplaatsen voor gezinnen met een laag inkomen ontoereikend (20 plaatsen per 100 kinderen). Er zijn nog steeds niet genoeg jeugdcentra voor tieners en jongvolwassenen. Ze moeten kunnen rekenen op participatieve structuren en processen die hen helpen hun creativiteit te ontwikkelen, hun verwachtingen te uiten en een echte plaats in de gemeenschap te hebben, een plaats die zin geeft aan hun bestaan, zowel voor jonge mannen als vrouwen. Deze voorwaarden kunnen hun helpen zichzelf in de toekomst te projecteren.

Bovendien hebben de drugshandel en het aantal jongeren dat drugs gebruikt in Molenbeek een zeer verontrustende impact op hun leven en op het samenleven.

Vragen: Welke middelen kan de gemeente inzetten of gebruiken om de mogelijke en nieuwe wegen (nu en in de toekomst) voor jongeren in onze wijken te tonen? In het bijzonder, hoe denkt ze de drugshandel te bestrijden en preventiewerk te doen?

¹⁸ In Observatoire de la Santé et du Social de Bruxelles-Capitale en Institut bruxellois de statistique et d'analyse, "Zoom sur les Communes 2024. Zoom op Sint-Jans-Molenbeek", p.12.

¹⁹ [Ibid, p.6.](#)

Gezondheid

De gezondheidscriteria werken niet in het voordeel van veel Molenbekenaren.²⁰ De levensverwachting bij geboorte in Molenbeek (over de periode 2017-2019) blijft lager dan het regionale gemiddelde (ondanks een verbetering over de periode in kwestie). Bovendien ligt de vroegtijdige sterfte (voor de leeftijd van 75 jaar) in Molenbeek hoger dan het regionale gemiddelde.²¹ Ook hier is een verbetering. Onze bron vergelijkt de cijfers van Molenbeek alleen met die van het gewestelijk gemiddelde en niet met die van de meer welvarende gemeenten van het Gewest.

Het gebrek aan kwaliteitsvolle huisvesting en het lage inkomensniveau in Molenbeek hebben gevolgen voor de ontwikkeling en de toekomst van kinderen. Zoals een publicatie van Brussels Studies aangeeft: "een ontoereikend niveau van economische, cognitieve en gezondheidsmiddelen" in de vroege kinderjaren (en in de periode van de zwangerschap) kan²² "de voorwaarden voor toegang tot de volgende fase beïnvloeden en vergroot dus geleidelijk de sociale achterstand in de loop van een mensenleven".

Ongelijkheid en armoede hebben vaak invloed op de gezondheidstoestand van mensen. Gezondheidsproblemen kunnen leiden tot baanverlies of de toegang tot werk verhinderen. Laaggeschoolde werknemers hebben vaak onzekere banen die schadelijk kunnen zijn voor hun gezondheid (en die hen in veel gevallen geen recht geven op compensatie of schadeloosstelling).²³

Wat de preventie van de meest voorkomende kankers betreft, liggen de "deelnamepercentages aan de screening" lager dan de percentages op gewestelijk niveau. En slechts 24% van de Molenbekenaren gaat tijdens het jaar preventief naar de tandarts.²⁴

De bevolkingsdichtheid en het gebrek aan ruimte voor frisse lucht in de volkswijken van de gemeente versterken deze vaststellingen nog: in Sint-Jans-Molenbeek is het aandeel van de groene en recreatieve ruimten toegankelijk voor het publiek (8%) minder dan de helft van het regionale cijfer (19%).²⁵ evenals de kwestie van toegang tot gezond voedsel voor Molenbeekse inwoners in preciaire situaties.

²⁰ De levensverwachting bij de geboorte in Molenbeek is 82,6 jaar voor vrouwen en 78,5 jaar voor mannen, tegenover "respectievelijk 84,1 jaar en 79,3 jaar in het Brussels Gewest". In het Observatoire de la Santé et du Social de Bruxelles-Capitale en het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse, Zoom op Sint-Jans-Molenbeek", p. 49.

²¹ "In Molenbeek bedraagt de leeftijdsgestandaardiseerde vroegtijdige sterfte (vóór de leeftijd van 75 jaar) 513 per 100.000 inwoners. 100.000 mannen en 303 per 100.000 vrouwen voor de periode 2010-2019". Voor het Brussels Gewest bedraagt het gemiddelde cijfer voor mannen 488 per 100.000 mannen en 272 per 100.000 vrouwen. In Observatoire de la Santé et du Social de Bruxelles-Capitale en Institut bruxellois de statistique et d'analyse, "Focus op de gemeenten 2024. Inzoomen op Sint-Jans-Molenbeek", p. 49.

²² Perrine Humblet, Gaëlle Amerijckx, Stéphane Aujean, Murielle Deguerry, Michel Vandenbroeck en Benjamin Wayens, "Note de synthèse BSI. Les jeunes enfants à Bruxelles : d'une logique institutionnelle à une vision systémique", Brussels Studies, Note de synthèse BSI, 2015, p 15.

²³ Zie Nathalie Frigul, "Les effets dissimulés du travail sur la santé de la population au chômage : le cas des contrats aidés dans le dispositif RMI", revue Politix, n°91, 2010/3 pp. 133 à 156.

²⁴ Observatoire de la Santé et du Social de Bruxelles-Capitale en Institut bruxellois de statistique et d'analyse, "Zoom op de gemeenten 2024: Zoom op Sint-Jans-Molenbeek", p.54.

²⁵ Ibid, p.48.

Ook hier heeft de digitalisering een impact: het heeft een negatieve impact op zowel de fysieke als de mentale gezondheid, het ondermijnt de autonomie van mensen, het vergroot de eenzaamheid voor sommige mensen die al geïsoleerd zijn, en het maakt het voor hen moeilijker om de administratieve formaliteiten af te handelen bij hun gezondheidszorg.

Vragen: Wat wilt u doen om de toegang tot de gezondheidszorg voor de Molenbeekse bevolking te verbeteren? Hoe kan de gemeente aantrekkelijker worden gemaakt voor artsen, kinesisten en tandartsen? Wilt u de ontwikkeling van medische centra aanmoedigen? Wat bent u van plan te doen om de ongelijkheden op gezondheidsvlak in Molenbeek te verminderen? En wat zal het beleid van het OCMW zijn om mensen terug aan het werk te krijgen via de contracten van artikel 60 en 61?

Samenleven

Samenvatting: hoge huren, lage inkomens, veel huurders, ongeschikte woningen, vaak energieflats, dichtbevolkte wijken... Hoge werkloosheid. Een overwerkt OCMW dat moeite heeft om te reageren op hulpvragen. Gebruikers van openbare diensten die met moeite mensen vinden om mee te praten. Onderwijs dat ongelijkheid niet herstelt of zelfs versterkt. Jongeren die niet genoeg aandacht krijgen en wiens toekomst in gevaar is. Sociaaleconomische omstandigheden die een negatieve invloed hebben op de gezondheid van mensen.

Hoe groter de sociaaleconomische ongelijkheden binnen een samenleving, regio of stad, hoe meer ze aanleiding geven tot allerlei sociale problemen. Deze problemen hebben een directe en indirecte impact op een groot deel van de bevolking, in het bijzonder op degenen met beperkte middelen in verhouding tot een minimale waardige levensstandaard.

Over het algemeen gaat de toename van sociaaleconomische ongelijkheid gepaard met een toename van zogenaamde sociale problemen: de huisvestingscrisis, criminaliteit, schooluitval, segregatie, hogere opsluitingscijfers, drugsverslaving, chronische ziekten, discriminatie, verslechtering van de geestelijke gezondheid, overgewicht -ook bij kinderen, enzovoort. Naast de problemen om de eindjes aan elkaar te knopen (eindjes die al heel vroeg in de maand beginnen), zijn er ook de spanningen (reële en/of gevoelde) door de context waarin mensen leven.

Naast het zwaarte van lage gezinsinkomens, is er ook de voortdurende angst voor extra uitgaven. Het fragiele evenwicht kan snel worden verstoord en de gezinsleden worden aan steeds meer problemen bloot gesteld. Onder deze omstandigheden zijn er weinig vooruitzichten en is vooruitkijken en plannen maken voor de toekomst heel moeilijk.

De interpersoonlijke solidariteit wordt essentieel om het hoofd boven water te houden. Voor veel mensen heeft de solidariteit binnen het gezin de plaats ingenomen van de federale solidariteit. De beperking van de werkloosheidsuitkering tot 2 jaar zal deze overgang van solidariteit van de federale overheid naar de gezinnen (en gedeeltelijk ook naar de verenigingen) nog vergroten. De vraag van samenleven zal niet alleen tussen buurtbewoners, maar ook binnen gezinnen spelen.

Toegang tot een stabiele en fatsoenlijke baan wordt steeds meer een utopie voor jongeren die het schoolsysteem hebben verlaten zonder diploma en die worden geconfronteerd met discriminatie bij aanwerving. Ook wordt de toegang tot (dure) huisvesting ook erg moeilijk voor deze jongere generaties. Familie en lokale solidariteit kunnen niet alles doen, en zoals Robert Castel het zo goed zegt: "Als je geen middelen hebt, je kunt je niet terugtrekken, je moet met je gezondheid betalen, dan ben je snel uitgeput".²⁶

Het samenleven komt voortdurend in het gedrang door de toenemende ongelijkheid en bestaansonzekerheid en door de terugtrekking van de welvaartsstaat. Een groot deel van de Molenbeekse bevolking bestaat uit tieners, maar doen we wel genoeg voor hen? Welke mogelijkheden zijn er voor hen? Een filosofe en klassenoverloper (Chantal Jacquet) wijst erop dat het nodig is om Het is een vergissing om te denken dat je het alleen maar hoeft te willen. Voor haar is de formule niet "Als je wilt, kun je" maar "Als je kunt, wil je".

²⁶ Robert Castel en Claudine Haroche, "Propriété privée, propriété sociale, propriété de soi. Entretien sur la construction de l'individu moderne", Editions Fayard 2001, 210 pagina's.

Aan de andere kant zijn de inwoners van Molenbeek de voornaamste deskundigen over de plaats waar ze wonen. En toch hebben ze het gevoel dat ze er niets over te zeggen hebben.

Ten slotte, in het algemeen, kan digitalisering nooit het menselijk contact vervangen in onze sociale relaties. Relaties zijn het fundament voor ieders welzijn en, in het bijzonder, om goed samen te leven in Molenbeek.

*Vragen: Wat betekent "samenleven" voor jullie partij?
Wat wilt u doen om dit "samenleven" te bevorderen?*

Het associatieve collectief "Midis-partagés" , waaronder :

